

ШАРЛ ПЕРО

Истории

НАРОДНА МЛАДЕЖ

ШАРЛ ПЕРО ПРИКАЗКИ

Превод: Зефира Кацкова, Силвия Колева

chitanka.info

ЧЕРВЕНАТА ШАПЧИЦА

Имало едно време едно малко момиченце, толкова хубаво, че на света нямало по-хубаво от него. Майка му го обичала от все сърце, а баба му — още повече.

Добрата бабичка му направила малка червена шапчица, която така му приличала, че навсякъде го наричали Червената шапчица.

Един ден майката, като пекла хляба, направила питка и казала на момиченцето:

— Върви да видиш как е баба ти, защото научих, че била болна! Занеси ѝ питка и това гърненце с масло!

Червената шапчица веднага тръгнала да отиде при баба си, която живеела в друго село.

Като минавала през гората, срещнала Кумчо Вълчо. На него много му се доцяло да я изяде, но не посмял, понеже наблизко имало дървари.

Попитал я къде отива. Горкото дете не знаело, че е опасно да се спира и да говори с вълк, затова му казало:

— Отивам да видя баба и да ѝ занеса питката и гърненцето с масло, които мама ѝ изпраща.

— Много ли далеч живее баба ти? — попитал вълкът.

— О, да, много далеч — отвърнала Червената шапчица, — чак зад воденицата, гдето се вижда ей там долу, в първата къща накрай селото.

— Добре — казал вълкът, — и аз искам да ида и да я навестя, но ще мина по този път, а ти мини по другия и да видим кой от двама ни ще стигне по-рано!

Вълкът побягнал с всички сили по най-късия път, а момиченцето тръгнало по най-дългия, като се улисвало да бере лешници, да тича след пеперудките и да вие китки от горски цветя.

Вълкът бързо пристигнал до къщата на бабата и почукал:

— Чук-чук!

— Кой е там?

— Твоята внучка, Червената шапчица — казал вълкът с преправен глас. — Нося ти питка и гърненце с масло. Мама ти ги изпраща.

Бабицката, която лежала в леглото, защото била малко болна, му извикала:

— Дръпни връвчицата, резето само ще се вдигне.

Вълкът дръпнал връвчицата и вратата се отворила.

Той се хвърлил върху бабицката и я нагълтал цяла, защото от три дни нищо не бил ял. После затворил вратата и легнал в леглото на бабата да чака Червената шапчица, която след малко дошла и почукала на вратата:

— Чук-чук!

— Кой е там?

Като чула дебелия глас на вълка, Червената шапчица отначало се изплашила, но помислила, че баба ѝ е хремава, и отговорила:

— Твоята внучка, Червената шапчица. Нося ти питка и гърненце с масло. Мама ти ги изпраща.

Вълкът ѝ извикал с малко по-тънък глас:

— Дръпни връвчицата, резето само ще се вдигне.

Червената шапчица дръпнала връвчицата и вратата се отворила.

Като я видял, че влиза, вълкът се скрил под юргана и ѝ казал:

— Сложи питката и гърненцето с маслото на раклата и ела да си полегнеш при мене.

Червената шапчица се съблякла и легнала в леглото, но много се зачудила, като видяла как изглеждала съблечена баба ѝ, и казала:

— Бабо, защо ти са толкова големи ръцете?

— За да те прегръщам по-добре, внучето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи краката?

— За да тичам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи ушите?

— За да чувам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи очите?

— За да те виждам по-добре, детето ми.

— Бабо, защо ти са толкова големи зъбите?

— За да те изям!

При тези думи лошият вълк се хвърлил върху Червената шапчица и нагълтал и нея.

Като се наял добре, отново легнал в леглото, заспал и започнал силно да хърка. Тогава край къщата минал един ловец.

— О — казал си той, — колко силно хърка бабичката! Чакай да видя дали не е болна!

Влязъл в стаята, доближил се до леглото и като видял, че вълкът хъркал така силно, разбрал каква е работата.

— А, пипнах ли те, негоднико — казал ловецът, — откога те търся!

Той щял да го гръмне, но се сетил, че вълкът може само да е глътнал бабата и тя да е още жива, затова взел едни големи ножици и вместо да стреля, почнал да разпаря дебелия корем на вълка, който продължавал да хърка. Рязнал само веднъж и Червената шапчица се подала. Като рязнал още два пъти, освободеното момиченце скочило на земята и извикало:

— О, колко страшно, колко тъмно беше в корема на вълка!

След малко и бабичката се усмихнала. Тя била още жива, но едва дишала.

Червената шапчица донесла големи камъни и напълнили с тях корема на вълка.

Когато той се събудил и видял толкова хора наоколо, скочил през прозореца, но камъните натежали. Вълкът се строполил на земята и веднага умрял.

Едва тогава се зарадвали нашите трима приятели. Ловецът взел кожата на вълка и си отишъл, бабата изяла питката и маслото и много ги харесала, а Червената шапчица се върнала радостна при майка си.

КОТАРАКЪТ С ЧИЗМИ

След смъртта си един воденичар оставил на тримата си сина всичко на всичко: една воденица, едно магаре и един котарак. Подялбата направили бързо. Не викали нито нотариус, нито съдия, защото и без това скоро щели да изядат бедната бащиния. Най-големият получил воденицата, вторият — магарето, а за най-малкия останал само котаракът. Той не можел да се помири, че му се паднал такъв нищожен дял.

— Братята ми, като се сдружат, ще могат честно и почтено да изкарват хляба си — казал той, — а пък аз, като изям котарака и си направя ръкавици от кожата му, ще трябва да умра от глад.

Котаракът, като чул тези думи, вместо да се засегне, му казал с важен и сериозен глас:

— Не съжالياвай, господарю, дай ми само една торба и ми направи чизми, за да мога да ходя из храсталаците, и ще видиш, че не си получил толкова лош дял.

Господарят на котарака не повярвал много на думите му, но понеже го бил виждал да прибягва до какви ли не хитрини, когато ловял плъхове и мишки — да увисва на лапите си, да се крие в брашното, преструвайки се на умрял, — все пак се надявал, че котаракът и на него ще помогне в неволята.

Като получил това, което искал, котаракът се обул чевръсто, праметнал торбата през рамо, хванал вървите ѝ с двете си предни лапи и отишъл в онази част на гората, където имало най-много зайци. Заложил торбата с трици и трева, прострял се на земята като умрял и зачакал някой млад заек, който не познавал още хитрините на този свят, да дойде и да се пхне, в нея.

Едва легнал, и трепнал от радост: един млад, глупав заек влязъл в торбата му. Котаракът дръпнал бързо вървите, хванал заека и го убил без жал.

Много доволен от лова си, той отишъл в двореца и поискал да говори с царя. Въвели го в покоите на негово величество. Като влязъл,

той се поклонил ниско и казал:

— Ваше величество, господин маркиз дьо Караба — така котаракът намислил да нарича господаря си — ме натовари да ви поднеса от негово име този заек.

— Кажи на господаря си — отговорил царят, — че съм много доволен от подаръка и му благодаря.

Друг път котаракът се скрил в една нива, като пак оставил торбата си отворена и когато в нея влезли две яребици, дръпнал вървите и ги хванал и двете. След това отишъл и ги поднесъл на царя, както направил със заека.

И този път царят приел с удоволствие двете яребици и наредил да почерпят котарака.

Два-три месеца наред котаракът носел от време на време на царя дивеч от лова на своя господар.

Един ден котаракът научил, че царят щял да излезе на разходка по брега на реката с дъщеря си, която била най-хубавата принцеса на света, и казал на господаря си:

— Ако се вслушаш в моя съвет, ще бъдеш щастлив през целия си живот! Трябва само да отидеш да се окъпеш в реката на онова място, което аз ще ти покажа, и след това да не ми се бъркаш в работата.

Маркиз дьо Караба направил всичко, което го посъветвал котаракът му.

— Помощ, помощ! Маркиз дьо Караба се дави!

При този вик царят подал глава от вратичката на каляската и като познал котарака, който толкова пъти му бил носил дивеч, заповядал на слугите си веднага да се притекат на помощ на господин маркиз дьо Караба.

Слугите се заели да извадят нещастния маркиз от реката, а котаракът се приближил до каляската и казал на царя, че крадци задигнали дрехите на господаря му, докато се къпел. Викали те по тях с все сила, но напразно. А той, хитрецът, бил скрил дрехите под един голям камък.

Царят веднага заповядал на слугите си да отидат и донесат от най-хубавите царски дрехи за господин маркиз дьо Караба. Когато го облекли, царят любезно заговорил с маркиза, който с хубавите дрехи изглеждал още по-красив, защото той и без това си бил красив и

строен. Царската дъщеря го харесала много. Маркиз дьо Караба я погледнал само два-три пъти почтително и тя се влюбила в него.

Царят го поканил да се качи в каляската и да се разходи с тях.

Котаракът бил във възторг, понеже всичко се нареждало тъй, както го бил намислил. Тръгнал той напред и като видял селяни, които косели една ливада, им казал:

— Ей, добри косачи, ако не кажете на царя, че ливадата, която косите, принадлежи на господин маркиз дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

Царят не пропуснал да попита чия е ливадата, която косят.

— На господин маркиз дьо Караба — отвърнали всички в един глас, изплашени от заканата на котарака.

— Хубав имот имате — казал царят на маркиз дьо Караба.

— Да, ваше величество — отговорил маркизът, — всяка година тая ливада дава богат сенокос.

Котаракът, който избързал напред, видял жетвари и им казал:

— Ей, добри жетвари, ако не кажете, на царя, че тези ниви са на маркиз дьо Караба, ще ви накълцам на кайма.

След малко царят минал и поискал да узнае кому принадлежат нивите.

— На господин маркиз дьо Караба — отговорили жетварите.

Царят се възхитил и от нивите.

Котаракът вървял все пред каляската и казвал на всички хора, които срещал, същото нещо. Негово величество бил смаян от големите владения на маркиз дьо Караба.

Най-после котаракът пристигнал в хубав замък, който принадлежал на един човекоядец. Човекоядецът бил най-богатият човек на света, защото всичките земи, през които минал царят, били негови. Котаракът първо се погрижил да разбере какъв е този човекоядец и какво може да прави. След това поискал да поговори с него, като казал, че не би желал да мине край замъка му, без да има честта да го поздрави.

Човекоядецът го посрещнал толкова учтиво, колкото можел да бъде учтив един човекоядец, и му предложил да си почине.

— Разправяха ми — казал котаракът, — че имате способността да се превръщате във всякакъв вид животни, че можете да се превърнете например в лъв или в слон.

— Това е вярно — отговорил грубо човекоядецът — и за да ти докажа, ей сега ще се превърна в лъв.

Като видял пред себе си лъв, котаракът толкова се изплашил, че веднага се озовал на покрива, макар че с чизмите се вървяло доста трудно по керемидите.

След малко, като видял, че човекоядецът се превърнал пак в човек, котаракът слязъл и си признал, че много се изплашил.

— Разправяха ми също — казал той, — но аз не мога да повярвам, че можете да се превърнете и в най-малкото животинче — например да станете плъх или мишка. Казвам ви, че смятам това за съвършено невъзможно.

— Невъзможно ли? — отвърнал човекоядецът. — Ей сега ще видиш! — и в същия миг се превърнал в мишка, която почнала да тича по пода.

Щом видял мишката, котаракът се хвърлил върху нея и я изял.

А в това време царят стигнал до замъка на човекоядеца и поискал да влезе вътре. Като чул шума на каляската по подвижния мост, котаракът изтичал напред и казал на царя:

— Добре дошъл, ваше величество, в замъка на маркиз дьо Караба!

— Как, господин маркизе — извикал царят, — и този замък ли е ваш? Не съм виждал втори като този двор и като постройките, които го заобикалят! Моля ви, да ги видим отвътре.

Маркизът подал ръка на младата принцеса. Те последвали царя, който се качвал пръв по стълбата, и влезли в една голяма зала. Там ги чакала великолепна трапеза. Човекоядецът я бил приготвил за приятелите си, които него ден щели да му гостуват, но като узнали, че царят бил вътре, не посмели да влязат.

Очарован от добрите обноски на господин маркиз дьо Караба също като дъщеря си, която вече била безумно влюбена в маркиза, и възхитен от големите му богатства, след шестата чаша царят казал:

— Господин маркизе, от вас зависи да станете мой зет.

Маркизът се поклонил ниско, приел честта, която му направил царят, и още на другия ден се оженил за принцесата. Котаракът станал благородник и вече тичал след мишките само за развлечение.

МАГАРЕШКАТА КОЖА

Имало едно време един цар. Той бил от най-могъщите, но живеел в мир със съседите си и в държавата му царяло благоденствие.

Неговата жена, царицата, била тъй красива и мила, тъй кротка и добра, че той бил колкото щастлив цар, толкова и щастлив съпруг. От техния нежен брак, изпълнен с любов и съгласие, се родила дъщеря, надарена с такива добродетели и прелести, че родителите не тъгували, гдето нямали и други деца.

В просторния и богат дворец всичко било великолепно. Имало много царедворци и прислужници. Конюшните били пълни с коне: големи и малки, от всички породи, покрити с хубави попони, обшити със злато и богата везба.

Посетителите обаче се учудвали най-много на магарето, което стояло на най-личното място в двореца и излагало на показ двете си големи уши.

Но на вас това съвсем няма да ви се стори чудно, след като научите, че природата го била създала така чисто, та то не само че никога не цапало постилката си, а, напротив, върху нея всяка сутрин намирали сребърни и златни монети.

Тъй като понякога и на небето му омръзва да гледа хората щастливи, допуснало тежка болест изведнъж да сломи царицата. Къде ли не търсили помощ. Прочутите лекари и баячи не могли да спрат треската, която непрекъснато се усилвала.

Когато настъпил последният ѝ час, болната казала на царя:

— Искам, преди да умра, да ви поверя нашата дъщеря и грижата да я задомите. Тя беше най-скъпото ми съкровище на земята и аз ще си отида със спокойна душа, като знам, че вие сте обещал да направите всичко, за да бъде тя щастлива — и издъхнала в ръцете на своя съпруг.

Като останал вдовец, царят се заел да осъществи едно свое намерение, за което не смеел да говори на царицата, докато била жива, тъй като знаел, че тя няма да се съгласи. От дълго време синът на един съседен цар искал да се ожени за принцесата. Подобна връзка била

твърде изгодна и царят разчитал да извлече от нея значителни облаги, като поиска да му отстъпят някоя богата провинция в замяна на неговото съгласие. Кандидатът обаче съвсем не бил такъв, че да се хареса на едно младо момиче. Той имал много грозно тяло и груби обноски и на всичко отгоре и лицето му не било красиво. А някои казват дори, че бил отвратителен, и много право, защото той не можел да заприказва, без да изтърси някоя глупост. В цялата страна се ползвал с лошо име и някои добре осведомени хора казват, че това било напълно заслужено. Шушукало се, че бедните напразно отправяли молба към неговата кесия, но вместо смирено измолената милостиня те получавали груб отказ, подсилен с обида и придружен с ритник. Този груб, необуздан младеж сякаш изпитвал удоволствие, като карал да страдат не само по-слабите от него, но дори и безобидните животни. Дотегнал на приятелите си в игрите и забавите, той скоро останал самичък.

Без да обръща внимание на всичко това, царят съобщил на престолонаследницата своето решение. Тя плакала, горкичката, молила се, но всичко било напразно — не могла да склони баща си.

С душа изпълнена с мъка отишла да намери кръстницата си, която живеела усамотена, много далече, в една пещера със стени от седеф и корал. Кръстницата ѝ била прекрасна вълшебница, една от най-вещите в своето изкуство. А известно е, че вълшебниците познават мислите на хората. Като видяла принцесата, тя ѝ казала:

— Зная какво те накара да дойдеш тук и каква мъка те гнети, но имай доверие в мен и не се измъчвай! Никой нищо няма да може да ти стори, ако следваш съветите ми. Твоят баща, царят, иска да те омъжи против волята ти. Лудост ще бъде от твоя страна да отстъпиш пред неговото желание, но недей му отказва направо. Престори се, че приемаш. Кажи, че ще изпълниш волята му, ако ти подари рокля с цвета на времето. Цялата му власт и цялото му богатство няма да стигнат, за да изпълни желанието ти.

Разтреперана, младата принцеса отишла да съобщи това на баща си. Той веднага заповядал да разгласят между най-добрите шивачи в царството, че ще ги погуби, ако незабавно не му направят рокля с цвета на времето.

Шивачите се разбързали и преди слънцето повторно да изгрее, роклята била донесена, по-хубава от най-синьото небе, опасно със

златни облаци. Престолонаследницата била възхитена, но също и разтревожена, защото не знаела вече как да се отърве от настояването на царя.

Но кръстницата ѝ дошла на помощ, като я посъветвала да поиска този път рокля с цвета на луната. Майсторите успели да направят и това чудо.

Като сметнала, че накрая ще надвиши възможностите на шивачите, вълшебницата я накарала да поиска рокля, която да има цвета на слънцето, но шивачите надминали себе си и от техните сръчни ръце излязла още по-блестяща рокля.

Нещастната принцеса видяла, че е изгубена. Но пак, напътена от кръстницата си, поискала нещо, за което знаела, че царят не би дал и дума да се издума — поискала кожата на прочутото магаре, магарето със златните монети. Въпреки всички очаквания обаче царят без колебание заповядал да пожертвуват бедното животно и да започнат сватбените приготовления.

Престолонаследницата, като видяла, че всичко е свършено, и като не намерила друго спасение, надянала магарешката кожа, излязла незабелязано от двореца през една малка врата и избягала. Целият ѝ багаж се състоял от една магическа пръчица, която ѝ дала нейната добра кръстница. Където и да се намирала, достатъчно било да удари земята с тази пръчица, за да се появи веднага сандъкът, в който била сложила дрехите, огледалото, тоалетните принадлежности, диамантите и рубините си.

Всичко било готово за тържеството. Царят заповядал да потърсят принцесата в покоите ѝ и много се изненадал, като не я намерили. Веднага разпратил хората си по всички посоки с поръка да я намерят на всяка цена.

Над двореца легнала черна скръб. Придворните дами, като видели, че ще трябва да се откажат от угощенията, от тортите и бонбоните, се почувствували толкова нещастни, че много от тях забравили дори да ядат.

През това време престолонаследницата, облечена с магарешката кожа и с начернено лице, продължавала пътя си, като протягала ръка към минувачите за милостиня и търсела място да слугува. Но и най-простите и бедни хора не искали дори да изслушат, а не да приберат в къщата си такова намусено и така лошо облечено момиче.

И така тя отивала все по-далеч и по-далеч. Най-после стигнала до един чифлик, в който тъкмо имали нужда от ратайкиня, която да пере пачаврите и да храни прасетата. Главила се там. Настанили я в най-затънтения ъгъл на кухнята, където слугите и ратаите непрекъснато я ругаели, ядосвали и отрупвали с язвителни насмешки.

И все пак неделен ден, след като свършела работата си, тя имала право да си почине малко. Тогава се затваряла в своята стаичка, измивала се и удряла земята с магическата си пръчка. Веднага се появявал сандъкът и тя нареждала на масата си червила и помади. Приятно ѝ било да се гизди пред голямото огледало ту с роклята си с цвета на времето, по-хубава от най-синьото небе, опасно със златни облаци, ту с роклята си с цвета на луната, ту с последната, — върху която блестял слънчевият огън. При все че подът бил съвсем малък, за да може да разпростре върху него разкошния си шлейф, тя обичала да се гледа — млада, румена и бяла, сто пъти по-изящна от всяко друго момиче. Това приятно задоволство ѝ давало смелост да понася мъката си до другата неделя.

Но аз не ви казах, че в този чифлик отглеждали много птици за един богат и могъщ цар. Там имало северноафрикански кокошки, брезни кокошчици, токачки, морски врани, патици, дропли и хиляди други птици и птиченца от различни породи, с които можело да се напълнят цели десет двора.

Като се връщал от лов, царският син често се отбивал там с приятелите си, за да си почине и се освежи. Веднъж, разхождайки се безцелно около постройките на чифлика, минал край една къщичка, вратата на която била здраво затворена. От любопитство и от нямане какво да прави той погледнал през ключалката, но изведнъж пребледнял от смайване и вълнение... Кое може да бъде това тъй богато облечено и блестящо младо момиче в това скромно жилище?

Разпитал хората от чифлика и те му казали, че това е една ратайкиня, наета за грубата работа, която наричали Магарешката кожа, понеже обикновено се покривала с магарешка кожа.

От този ден царският син изпаднал в такова тежко униение, че и царицата, неговата майка, напразно се опитвала да разбере мъката му. Отначало той отказвал да даде каквото и да е обяснение, но в бълнуванията си споменавал, че единственото нещо, което иска, е: Магарешката кожа да му умеси питка със собствените си ръце.

Веднага се разтичали и накарали младото момиче да задоволи прищявката на царския син. Девојката взела най-бяло брашно, сол, масло и съвсем пресни яйца, затворила се в стаята си, измила си ръцете до горе, лицето, облякла си дреха, извезана със сребро, и се заела усърдно да умеси питката.

Много честни и незлобиви хора ще ви кажат, че докато месела, понеже работела бързичко, един от скъпоценните ѝ пръстени случайно паднал от пръста ѝ в тестото.

Но други, които изглежда предугаждат края на приказката, уверяват, че тя нарочно била сложила пръстена в питката. И аз мисля като тях, защото когато принцът гледал през ключалката, тя положително го е забелязала.

Питката била умесена така сръчно и се сторила на горкия принц тъй хубава, че като гълтал лакомичко, без малко щял да глътне и пръстена. Но когато видял чудесния изумруд и особено малката дупчица на златната халка, сърцето му трепнало от радост. Той сложил пръстена под възглавницата си и болестта му се влошила още повече. Лекарите, като го виждали, че от ден на ден линее, разбрали, че е болен от любов. Царят и царицата, които много се тревожели от състоянието му, решили, че женитбата ще бъде единственият лек на болката му и обещали да му дадат за жена избраната от него девојка, пък която ще да е тя. Тогава младият принц извадил изпод възглавницата си скрития пръстен и заявил, че ще се ожени за онази девојка, която може да го сложи на пръста си.

Повикали придворните дами. Те всички мерили пръстена, но напразно. Някои от тях много се нажалили, като не могли да си турят пръстена. После дошъл редът на градските девојки, но и те нямали по-голям успех. Трябвало да повикат и девојките от народа — прислужници, готвачки, ратайкини, гъсарки, с една дума, ония моми, чиито зачервени или почернели ръце се надявали на щастливата си съдба не по-малко от нежните ръчички. Така дошли да мерят пръстена и дебелани, чиито груби като кървавици пръсти можели да влязат в пръстена толкова, колкото дебело морско въже в ушите на игла за бродирание.

Царедворците помислили, че вече всичко е изгубено, защото останала само горката Магарешка кожа в дъното на тъмната кухня. А

простите хорица си мислели: „Какво щастие за нея, ако ѝ е отредено да царува!“

Принцът обаче упорствувал:

— А защо не? Нека дойде и тя.

Царедворците почнали да се смеят и викат:

— На какво прилича това да викат да дойде тук в двореца тази мръсна маймуна?

Но когато видели, че изпод рошавата магарешка кожа се показва малка нежна ръка като изваяна от леко обагрена в розово слонова кост и че пръстенът става точно на малкия ѝ пръст, царедворците и целият народ ахнали от изненада.

Веднага решили да я представят на царя, но тя поискала малко време, за да се нагласи, преди да се яви пред своя владетел и господар. Придворните се питали с подигравка: „Каква ли може да бъде премяната ѝ?“

Ала след малко тя дошла и преминала през залите на двореца във великолепни дрехи. При минаването ѝ всички се поклонили в чест на нейната красота, на хубавите ѝ руси коси, преплетени с диаманти, на прекрасните ѝ сини очи, пълни с гордо величие, които човек не можел да погледне, без да бъде пленен, и най-последно — на нейната талия, тъй тънка и нежна, че можела да се обхване с две педи. Пред това лъчезарно създание всички други жени бледнеели.

Принцът изведнъж забравил болестта си. Тозчас определили деня на сватбеното тържество. Царят поканил съседните монарси. Те всички бързо пристигнали с блестящи екипажи. Станала нечувана среща на царе, дошли от всички краища на света кои с колесници, кои с коне, кои с големи слонове, кои на орли. Дошли дори и толкова черни и грозни царе, че малките деца се страхували от тях.

Царят, бащата на принцесата, след като благоразумно се отказал от своето искане, отишъл на сватбата и плакал от умиление, че е намерил милата си дъщеря, която мислел изгубена завинаги. Младият принц също бил доволен, понеже влизал в семейството на този могъщ монарх.

И кръстницата вълшебница пожелала непременно да присъствува на сватбата на своята кръщелница и от нея именно всички научили истината.

*Тази приказка е може би невероятна,
но дордето на света има малки деца
и майки, и баби с добри сърца,
за четене и слушане ще е приятна.*

МАЛЕЧКО-ПАЛЕЧКО

Живели едно време дървар и дърварка. Те имали седем деца — все момчета. Най-голямото било едва на десет години, а най-малкото — на седем.

Дърварят и дърварката били много бедни и седемте деца още повече затруднявали живота им. Никое от тях не можело да си изкарва хляба, а времената били много тежки.

Мъчно им било и за това, че най-малкото било много слабичко и мълчаливо и толкова добродушно, че го смятали за глупаво. Когато се родило, детето било съвсем дребно, колкото палец, затова го нарекли Малечко-Палечко. Нещастното, то било мъченик в къщи. За всичко все него изкарвали виновно. А всъщност то било най-хитрото и най-досетливото от братята и ако приказвало малко, слушало много.

Дошла тежка година. Настъпил такъв голям глад, че бедните дървари решили да се отърват от синовете си.

Една вечер, когато децата си легнали, мъжът седнал с жена си край огъня и със свито от болка сърце ѝ казал:

— Ти виждаш добре, че повече не можем да изхранваме децата си. Аз не бих могъл да гледам как умират от глад пред очите ми. Реших да ги заведем утре в гората и да ги оставим там. Това ще стане лесно, защото, докато те си играят и събират съчки, ние ще избягаме незабелязано.

— Ах! — извикала дърварката. — Ще ти даде ли сърцето да заведеш и изоставиш децата си в гората?

Мъжът напразно ѝ описвал голямата им беднотия, но тя не се съгласявала с него. Вярно, беднотията им била голяма, но нали тя им била майка.

Ала като размислила каква мъка ще бъде да гледа как децата ѝ умират от глад, склонила и отишла разплакана да си легне.

Малечко-Палечко чул всичко, което си казали родителите му. Щом доловил, че те разговарят за нещо сериозно, той станал тихичко и се промъкнал, без да го видят, под столчето на баща си, за да ги чува

по-добре. После си легнал, но не заспал цялата нощ, а размишлявал какво трябва да направи. Станал рано сутринта, отишъл на брега на едно поточе, напълнил джобовете си с малки бели камъчета и се върнал в къщи.

Тръгнали, но Малечко-Палечко не открил на братята си това, което знаел.

Отишли в една много гъста гора. На десет крачки хората не се виждали един друг. Дърварят започнал да сече дърва, а децата — да събират съчки и да ги правят на снопове. Като ги видели улисани в работа, бащата и майката се отдалечили и после избягали по една странична пътека.

Когато децата разбрали, че са останали самички, почнали с все сила да викат и да плачат. Малечко-Палечко ги оставил да повикат. Той знаел добре откъде да се върнат в къщи, защото през целия път пуцал белите камъчета от джобовете си.

— Не бойте се, братя! — им казал той. — Мама и татко ни оставиха тук, но аз ще ви заведа в къщи, само вървете подир мен.

Те тръгнали след него и той ги завел до тяхната къща по същия път, по който дошли. Отначало не посмели да влязат, а се спрели пред вратата, да чуят какво си говорят баща им и майка им.

Щом дърварят и дърварката се върнали у дома си, господарят на селото им изпратил десетте сребърни монети, които им дължал толкова отдавна, че те не се надявали вече да си ги получат. Това ги посъживило малко, защото бедните хорица умирали от глад. Дърварят веднага изпратил жена си на месарницата. Тъй като отдавна не били яли, тя купила три пъти повече месо, отколкото трябвало за вечерята на двама души.

Щом уталожили глада си, дърварката казала:

— Ех, къде са сега клетите ни деца? Щяха да се нахранят добре, я колко много ни остана. Но, Гийом, ти поиска да ги изоставим! Аз право ти казвах, че ще се разкайваме за това. О, къде ли са сега децата ми, горкичките ми дечица?

Щом чули това, децата извикали в един глас:

— Тука сме!

Дърварката изтичала бързо, отворила вратата, прегърнала ги и казала:

— Мили деца, колко се радвам, че ви виждам пак! Вие сте уморени и гладни. Сядайте бързо на масата!

Децата насядали около масата и почнали да ядат с такава охота, че и бащата, и майката се развеселили. Момченцата разказвали в един глас колко много ги било страх в гората, а добрите хорица се радвали, че децата им са отново при тях. Но радостта им траяла, докато траяли и десетте сребърни монети. Щом изхарчили парите, те отново изпаднали в отчаяние и пак решили да заведат децата в гората много по-далеч от първия път.

Колкото и да се старали да говорят тихо, Малечко-Палечко ги чул и решил, че ще се справи с положението, както се бил справил първия път. Той станал сутринта съвсем рано, за да отиде да събере камъчета, но вратата била здраво залостена. Тъкмо когато се чудел какво да прави, майката дала на всяко дете по едно парче хляб за закуска и Малечко Палечко се успокоил. Сметнал, че ще може да си послужи с хляба както с камъчетата, като хвърля трошички по пътя, и затова го скрил в джоба си.

Бащата и майката завели децата в най-гъстата и тъмна част на гората и като стигнали там, оставили ги, а те се върнали по една тайна пътека. Малечко-Палечко не се разтревожил много. Той смятал, че лесно ще намери пътя по хлебните трохи, които бил разпръснал навсякъде, откъдето минали. Но много се изненадал, когато не намерил нито една трошичка. Птичките били изкълвали всичко.

Децата започнали да се тревожат, защото колкото повече вървели, толкова повече се обърквали и навлизали дълбоко в гората. Настъпила нощта. Излязъл силен вятър, който ужасно ги изплашил. Струвало им се, че от всички страни чуват воя на вълците, които идват към тях, за да ги изядат. Те не смеели да си проговарят, нито да погледнат назад. Ненадейно завалял силен дъжд, който ги измокрил до кости. Те се плъзгали и на всяка крачка падали в калта.

Малечко-Палечко се покатерил на върха на едно дърво. Като се оглеждал на всички страни, забелязал слаба светлинка, сякаш свещ горяла много далеч, отвъд гората. Той слязъл от дървото, но щом стъпил на земята, светлинката изчезнала и това го отчаяло. Ала като повървял с братята си по посока на светлината, отново я зърнал на края на гората.

Децата се приближили до къщата, в която светело, и похлопали на вратата. Една жена дошла да им отвори. Попитала ги какво искат. Малечко-Палечко ѝ казал, че те са бедни деца, изгубени в гората, и я молят да има милост и да ги пусне да преспят. Като ги видяла такива хубавички, жената заплакала и им казала:

— Ех, дечица, къде сте дошли? Знаете ли, че това е къщата на човекоядец, който яде малки деца?

— Ех, госпожо — ѝ отвърнал Малечко-Палечко, който цял треперел като братята си, — какво да направим? Ако вие не ни приберете у вас, а останем в гората, вълците сигурно ще ни изядат тази нощ. А щом е тъй, ние предпочитаме господин съпругът ви да ни изяде. Може би той ще се смили над нас, ако вие го помолите.

Жената на човекоядеца, която сметнала, че ще съумее да скрие децата от мъжа си до другата сутрин, ги пуснала да влязат и ги завела да се стоплят край хубавия огън, на който се печел на шиш цял овен за вечерята на човекоядеца.

Децата тъкмо почнали да се посгряват, чули да се тропа силно на вратата. Жената бързо ги скрила под леглото и отишла да отвори. Това бил човекоядецът, който се връщал, и още от вратата запитал готова ли е вечерята и има ли наточено вино. Той веднага седнал на масата. Кръвта още капела от овена, но затова му се сторил по-вкусен. Изведнъж човекоядецът започнал да души наляво и надясно, защото му замирисало на прясно месо.

— Трябва да усещаш миризмата на телето, което току-що приготвих за печене — казала жена му.

— Мирише ми на прясно месо, ти казвам — отвърнал човекоядецът, като я изгледал накриво. — Тук се върши нещо тайно от мен.

Като казал тези думи, станал от масата и отишъл право към леглото.

— А, проклета жено! — извикал той. — Ето как искаш да ме измамиш! Чудя се как още не съм те изял! Да благодариш, че си такава дърта кранта! Ето ти хубав дивеч, с който ще нагостя тримата си приятели човекоядци, които тези дни ще ми дойдат на гости. — И той измъкнал децата едно по едно. А те, горкичките, коленичили и започнали да го молят за милост. Но той не знаел какво е милост,

защото бил един от най-жестоките човекоядци. Като ги разкъсвал с очи, казал на жена си, че с хубав сос от тях ще стане вкусно ядене.

Взел един голям нож и като го точел на дълъг камък, който държал в лявата си ръка, приближил до децата, дори хванал едното от тях, но жена му казала:

— Какво ще правиш посред нощ? Утре ще имаш достатъчно време.

— Мълчи — казал човекоядецът, — ако ги оставя, те ще отслабнат.

— Но ти имаш още толкова месо! — отвърнала жена му. — Ето едно теле, два овена и половин прасе.

— Вярно — казал човекоядецът, — нахрани ги добре, за да не измършавеят, и ги заведи да си легнат.

Добрата жена се зарадвала много и донесла на децата хубава вечеря. Но те били толкова изплашени, че не могли да хапнат нищичко. А човекоядецът почнал отново да пие, доволен, че ще има с какво добре да нагости приятелите си. Изпил десетина глътки повече от обикновено, а това му замаяло главата и го накарало да си легне.

Човекоядецът имал седем дъщери. Те били още малки, но имали хубав цвят на кожата. Очите им били малки, сиви, съвсем кръгли, носът — орлов, а устата — извънредно голяма, с дълги и много редки зъби.

И седемте отдавна си били легнали в едно голямо легло. Всяка имала златна коронка на главата. В стаята им имало още едно легло, също толкова голямо: в него жената настанила седемте момченца. След това и тя отишла да легне при мъжа си.

Малечко-Палечко забелязал, че дъщерите на човекоядеца имали златни коронки на главите си. Той се страхувал да не би човекоядецът да се разкае, че не ги е заклал още същата вечер, затова станал към полунощ, взел шапчиците на братята си и своята шапчица и съвсем полекичка ги сложил на главите на седемте дъщери на човекоядеца, а техните златни коронки сложил на главите на братята си и на своята, та човекоядецът да помисли, че момчетата са дъщерите му, а дъщерите му — момчетата, които искал да заколи. Така и станало. В полунощ човекоядецът се събудил и съжалил, че е отложил за следния ден това, което можел да свърши вечерта. Скочил бързо от леглото, взел големия нож и казал:

— Я да видя какво правят малките хубостници, няма какво да му мисля повече!

Качил се пипнешком в стаята на дъщерите си, приближил се до леглото, в което били малките момчета. Те всичките спели освен Малечко-Палечко, който се изплашил много, когато ръката на човекоядеца опипала главата му, както опипала главите на всичките му братя. Напипвайки златните коронки, човекоядецът си казал:

— Брей! Каква щях да я свърша! Изглежда, че снощи съм пийнал повече.

След това се приближил до леглото на дъщерите си и като напипал малките шапчици на момчетата, добавил:

— А, ето ги нашите юнаци! Смело на работа! — Като изрекъл тези думи, без да се колебае, прерязал гърлата на седемте си дъщери. И много доволен от извършеното, отишъл отново да легне до жена си.

Щом човекоядецът захъркал, Малечко-Палечко събудил братята си, казал им да се облекат бързо и да го последват. Те слезли полека в градината и прескочили оградата. Тичали почти цялата нощ, треперещи от страх, без да знаят накъде отиват.

Когато се събудил, човекоядецът заповядал на жена си:

— Върви горе да приготвиш снощните хубостници.

Жената на човекоядеца била много учудена от добрината на съпруга си. Тя помислила, че ѝ заповядва да отиде да ги облече. Качила се горе и като видяла седемте си дъщери заклани, плувнали в кръв, веднага припаднала. Човекоядецът, страхувайки се да не би жена му да се забави много, се качил горе да ѝ помогне. Но като видял страшното зрелище, и той се ужасил:

— Ах, какво съм направил! — извикал той. — Ще ми платят за това тия безделници, и то ей сега!

Плиснал една кана вода в лицето на жена си и като я свестил, ѝ казал:

— Дай ми веднага бързоходните ботуши да отида да ги хвана.

И тръгнал. След като потичал в разни посоки, най-после намерил пътя, по който вървели клетите деца. Те били вече на стотина крачки от бащината си къща, когато видели човекоядеца да стъпва от планина на планина и да прескача реките, сякаш са малки поточета. Малечко-Палечко забелязал дупка в една скала наблизо. Скрил там братята си, мушнал се и той вътре и почнал да наблюдава какво ще прави

човекоядецът. Изморен от дългия, напразно извървян път, защото бързоходните ботуши изморяват много този, който ги носи, човекоядецът решил да си почине и случайно седнал на скалата, под която се били скрили малките момчета. Капнал от умора, той си починал малко, след това заспал и захъркал тъй страшно, че горките деца се изплашили не по-малко, отколкото когато хванал големия си нож, за да им пререже гърлата. Само Малечко-Палечко не се изплашил толкова много. Той накарал братята си да изтичат бързо до къщи, докато човекоядецът спи дълбоко, и им поръчал да не се безпокоят за него. Те послушали съвета му и скоро били у дома си. Малечко-Палечко се приближил до човекоядеца, измъкнал полекичка ботушите му и веднага ги обул. Ботушите били много големи и много широки, но понеже били вълшебни, имали свойството да се уголемяват и да се смаляват според крака на онзи, който ги обуел, така че му станали, сякаш били направени за него.

Малечко-Палечко отишъл право в къщата на човекоядеца. Намерил жена му, която оплаквала закланите си дъщери, и ѝ казал:

— Съпругът ви е в голяма опасност. Пленен е от една банда крадци. Те са се заклели да го убият, ако не им даде всичкото си злато и сребро. В момента, когато бяха опрели камата на гърлото му, той ме забеляза и ме помоли да дойда да ви уведомя за положението, в което се намира, и да ви кажа да ми предадете всичко ценно, което има, без да жалите нищо, защото в противен случай ще го убият безмилостно. Тъй като работата е много бърза, за да дойда навреме и да не ме сметнете за измамник, накара ме да взема бързоходните му ботуши, които виждате на краката ми.

Добрата жена много се изплашила и му дала всичко, каквото имали, защото човекоядецът бил много добър съпруг, въпреки че ядял малки деца. Малечко-Палечко метнал на гърба си цялото имане на човекоядеца и се върнал в бащината си къща, където го посрещнали много радостно.

Има хора, които не са съгласни с последното приключение. Те твърдят, че Малечко-Палечко не е обрал човекоядеца, а само взел бързоходните ботуши, без да смята това за престъпление, защото човекоядецът си служел с тях само да преследва малките деца. Тези хора уверяват, че знаят това от сигурно място и даже че са яли и пили в къщата на дърваря.

Те твърдят още, че щом Малечко-Палечко обул ботушите на човекоядеца, той се отправил за царския дворец, понеже знаел, че там се безпокоели за войската, която се сражавала много далече и от която нямало вест. Отишъл, казват те, при царя и му предложил да му донесе известие за резултата от битката преди залез-слънце. Царят му обещал голямо възнаграждение, ако успее да направи това. Малечко-Палечко донесъл новините още същата вечер. Това първо пътуване го прославило. Той започнал да печели много, защото царят му плащал добре, за да носи заповедите на войската.

И някои жени му давали писма до мъжете си, но му плащали толкова малко, че тези пари той дори не турял в сметката.

След като изпълнявал известно време службата на вестносец и натрупал голямо богатство, Малечко-Палечко се върнал при баща си. Човек трудно може да си представи колко се зарадвали родителите му, като го видели отново. Той се погрижил за цялото семейство. Настанил баща си и братята си на добра работа. Наредил всички, като не забравил и себе си.

ПЕПЕЛЯШКА

Имало едно време един благородник, който се оженил повторно за такава надменна и горделива жена, каквато хората не били виждали дотогава. Тя имала две дъщери. И двете по всичко приличали на нея.

Мъжът, от своя страна, имал едно момиче с безпримерна доброта, която било наследило от майка си — най-добрата жена на света.

Много скоро след сватбата мащехата показала лошия си нрав. Тя не можела да понася малкото момиче, защото неговите добри качества правели дъщерите ѝ още по-омразни на хората. Карала го да върши най-грубата домакинска работа: да мие съдовете и стълбите, да почиства стаите на госпожа майката и на госпожиците — нейните дъщери. Момичето спяло на тавана върху мръсен сламеник, а сестрите му живеели в стаи с паркет, с най-модерни легла и големи огледала, в които се оглеждали от главата до петите.

Горкото момиче страдало търпеливо и не смеело да се оплаче на баща си, за да не му се кара, защото той за всичко слушал жена си. Щом свършело работата си, отивало в ъгъла при огнището и сядало край пепелта, затова всички го наричали Пепеляшка. По-малката сестра, която не била толкова лоша, колкото по-голямата, му казвала Пепеляшка. Но при все че дрехите на Пепеляшка били вехти, тя била сто пъти по-хубава от сестрите си, които били облечени великолепно.

Веднъж царският син устроил бал, на който поканил всички знатни граждани. Поканил и нашите госпожици, защото и те били знатни. С колко радост и грижа избирали те дрехите и прическите, които да им стоят най-добре! А за Пепеляшка това било нова умора, понеже тя трябвало да глади бельото на сестрите си и да колосва яките и маншетите им.

В къщи всички говорели само за това, как ще се облекат госпожиците.

— Аз — казвала по-голямата — ще облека роклята си от червено кадифе с английската гарнитура.

— Аз — казвала по-малката — ще облека обикновена пола, но в замяна на това ще сложа дрехата си със златните цветя и диамантената огърлица, които са много хубави.

Повикали добра коафьорка, която да подреди буклите им в две редици, и купили бенки от най-добрата майсторка. Извикали и Пепеляшка, за да чуят и нейното мнение, защото тя имала добър вкус. Пепеляшка им дала най-добри съвети и дори предложила тя да ги среше. Сестрите на драго сърце приели. Докато ги решила, те ѝ говорели:

— Пепеляшке, иска ли ти се да отидеш на бала?

— Ех, госпожици, вие ми се подигравате! Та аз за там ли съм?

— Така си е. Ще има да се смеят хората, като видят, че Пепеляшка е отишла на бал.

Друг на Пепеляшкино място би ги сресал небрежно, но тя била добра и ги сресала чудесно.

Цели два дни сестрите нищо не яли, толкова много се радвали. Докато ги притягали, за да изглеждат по-тънки в кръста, скъсали повече от дванадесет върви и те все пред огледалото стояли. Най-после щастливият ден дошъл. Сестрите тръгнали, а Пепеляшка останала и дълго гледала след тях. Когато се изгубили от погледа ѝ, тя заплакала. Дошла кръстницата ѝ и като я видяла цялата обляна в сълзи, попитала я защо плаче.

— Много ми се искаше, много ми се искаше...

Тя плачела тъй силно, че не можела да довърши думите си. Кръстницата, която била вълшебница, ѝ казала:

— Много ти се искаше да отидеш на бала, нали?

— Да — отговорила Пепеляшка и въздъхнала.

— Добре, ако бъдеш послушна, аз ще направя така, че и ти да отидеш на бала — казала кръстницата, после я завела в стаята ѝ и поръчала:

— Иди в градината и ми донеси една тиква!

Пепеляшка веднага отишла и откъснала най-хубавата тиква, която могла да намери. Занесла я на кръстницата си, като се чудела как тази тиква ще я закара на бала. Кръстницата издълбала тиквата до кората, докоснала я с пръчицата си и тя се превърнала в прекрасна каляска, цялата позлатена. След това отишла да види капана. В него намерила шест живи мишки. Казала на Пепеляшка да повдигне полека

вратичката му. Когато мишките започнали да излизат от капана, тя докоснала всяка с пръчицата си. Мишките веднага се превърнали в хубави коне. Така се образувал прекрасен впряг от шест сиви коня на едри петна.

Докато вълшебницата се чудела от кого да направи кочияш, Пепеляшка ѝ казала:

— Я да видя в другия капан дали няма някой плъх, та от него да направим кочияш!

— Имаш право — отвърнала кръстницата, — иди да видиш!

Пепеляшка ѝ донесла капана. В него имало три големи плъха. Вълшебницата избрала плъха с най-дългите мустаци. Докоснала го с пръчицата си и той се превърнал в дебел кочияш с такива хубави мустаци, каквито никой не бил виждал дотогава. После казала на Пепеляшка:

— Иди в градината: там до лейката ще намериш шест гуцера, донеси ми ги!

Щом Пепеляшка донесла гуцерите, тя ги превърнала в шест хубави лакея с дрехи, обшити с лъскави галони. Лакеите се качили отзад на каляската и застанали така, като че ли цял живот все там са стояли.

Тогава вълшебницата казала:

— И тъй ето с какво ще отидеш на бала, доволна ли си?

— Да, но така ли ще отида с моите грозни дрехи?

Кръстницата само я докоснала с пръчицата си и изведнъж дрехите ѝ станали от злато и сребро, целите обшити със скъпоценни камъни, после ѝ дала и прекрасни стъклени пантофки, втори като тях нямало на света. Така пременена, Пепеляшка се качила в каляската.

Вълшебницата ѝ поръчала да стои само до полунощ и я предупредила, че ако остане миг по-късно, каляската ѝ ще се превърне в тиква, конете — в мишки, лакеите — в гуцери, а дрехите ще добият прежния си вид.

Пепеляшка обещала, че ще напусне бала преди полунощ, и заминала, замаяна от щастие.

Царският син, на когото известили, че е пристигнала непознатата знатна принцеса, изтичал да я посрещне. Като слизала от каляската, той ѝ подал ръка и я завел в салона, където били гостите. В миг настъпила дълбока тишина. Цигулките престанали да свирят и танците

спрели. Всички съзерцавали чудната красота на непознатата. Чувал се само неясен шепот: „Ах, колко е красива!“ Самият цар, въпреки че бил доста стар, непрекъснато я гледал и пошепнал на царицата, че много отдавна не бил виждал толкова хубава и мила девойка. Всички дами внимателно разглеждали прическата и дрехите ѝ, за да си направят още на другия ден подобни, стига само да намерят такива хубави платове и такива искусни майстори. Царският син я настанил на най-почетното място, после я поканил на танц. Тя танцувала така прелестно, че гостите още повече се възхитили от нея. Поднесли много хубава закуска, от която младият принц не хапнал нищо, понеже не можел да откъсне погледа си от девойката. Тя отишла при сестрите си. Държала се извънредно любезно и поделила с тях портокалите и лимоните, които принцът ѝ бил дал. Това ги учудило много, тъй като не могли да я познаят. Докато ѝ се възхищавали, Пепеляшка чула часовника да бие единадесет часа и три четвърти. Веднага направила дълбок поклон на гостите и си отишла бързо.

Щом се върнала в къщи, Пепеляшка намерила кръстницата си. Благодарила ѝ, а после ѝ казала, че много ѝ се иска и на другия ден да отиде на бала, защото сам царският син я поканил. Докато разказвала на кръстницата си за бала, двете сестри затропали на вратата. Пепеляшка отишла да им отвори.

— Колко късно се връщате! — им казала тя, като се прозявала, търкала си очите и се протягала. Човек би рекъл, че току-що се е събудила, при все че откакто се били разделили, и през ум не ѝ минало за сън.

— Ако беше дошла на бала — ѝ казала едната от сестрите, — нямаше да се отегчаваш. Там дойде най-хубавата принцеса на света, една невиждана красавица. Беше много любезна с нас, даде ни портокали и лимони.

Пепеляшка се зарадвала от все сърце и ги попитала как се казва принцесата, но те ѝ отговорили, че никой не я познавал, че царският син бил много натъжен и че давал всичко на света, за да узнае коя е тя. Пепеляшка се усмихнала и попитала:

— Значи тя беше много хубава? Боже мой! Колко сте щастливи! Как искам и аз да я видя! Госпожице Жавота, заемете ми вашата всекидневна жълта рокля!

— Виж ти, тъкмо туй мислех! — отговорила госпожица Жавота.
— Да не съм луда да си дам роклята на такава мръсна Пепеляшка като тебе!

Пепеляшка очаквала този отказ и много се зарадвала, защото какво щяла да прави, ако сестра ѝ се съгласяла да ѝ даде роклята си?

На другия ден двете сестри отишли на бала. Пепеляшка също, и то още по-нагиздена от първия път. Царският син бил постоянно край нея и непрекъснато ѝ говорел нежни думи. Младата девойка се забавлявала много добре и дотолкова забравила поръката на кръстницата си, та мислела, че е още единадесет часа, когато чула часовникът да бие полунощ. Скочила веднага и побягнала пъргаво като сърна. Принцът се спуснал след нея, но не могъл да я настигне. Тя изпуснала едната си стъклена пантофка. Царският син я взел и прибрал грижливо. Пепеляшка пристигнала в къщи съвсем запъхтяна, без каляска, без лакеи, в грозните си дрехи. От цялото ѝ великолепие останала само едната от малките пантофки.

Питали стражите пред вратата на двореца не са ли видели да излиза една принцеса. Те отговорили, че видели да излиза само една много лошо облечена девойка, която приличала повече на селянка, отколкото на госпожица.

Когато двете сестри се върнали от бала, Пепеляшка ги попитала дали пак са се забавлявали добре и дали хубавата принцеса е била там. Те ѝ казали, че е била, но щом ударил дванадесет часа, избягала толкова бързо, че изпуснала едната от малките си чудно хубави стъклени пантофки, която царският син прибрал и само нея гледал до края на бала. Сигурно било, че той е много влюбен в красивата девойка, на която принадлежала пантофката.

Те казали истината, защото само след няколко дни царският син разпратил глашатаи да разгласят, че ще се ожени за онази девойка, на чийто крак стане пантофката. Започнали да мерят пантофката на принцесите, на графините и на всички придворни дами, но напразно. Занесли я на двете сестри, които направили всичко възможно, за да я обуят, но и те не успели. Пепеляшка, която ги гледала, познала пантофката си и казала с усмивка:

— Я да видя дали няма да ми стане!

Сестрите ѝ почнали да се смеят и да се подиграват с нея.

Царедворецът, който мерел пантофката, се загледал в Пепеляшка, харесал я много и казал, че тя има право и че трябва да опита, защото му било заповядано да я мери на всички девойки. Накарал я да седне и като доближил пантофката до малкия ѝ крак, видял, че тя влиза съвсем свободно и че ѝ става точно като по мярка. Учудването на двете сестри било голямо, но станало още по-голямо, когато Пепеляшка извадила от джоба си втората малка пантофка и я обула. В този миг дошла и кръстницата, докоснала с пръчицата си дрехите ѝ и ги направила още по-разкошни от предишните.

Тогава двете сестри познали в нейното лице хубавата девойка, която видели на бала, и се хвърлили в краката ѝ да искат прошка за лошите си обноски. Тя ги вдигнала, прегърнала ги и казала, че им прощава от сърце и че ги моли да я обичат винаги.

Така нагиздена, Пепеляшка била заведена при младия принц, който я харесал още повече и след няколко дена се оженил за нея. Пепеляшка била колкото хубава, толкова и добра. Тя настанила двете си сестри в двореца и още същия ден ги омъжила за двама знатни царедворци.

РИКЕ С ПЕРЧЕМА

Имало едно време една царица. Тя родила толкова грозен син, та хората сметнали, че детето няма човешки образ.

Една фея, която се случила там при раждането му, уверила, че то ще стане приятен младеж, понеже ще бъде много умен. Тя дори добавила, че по силата на дарбата, която току-що му дала, той ще може да направи умен колкото себе си оногова, когото най-много обикне.

Това утешило малко нещастната царица, която много скърбяла, че има толкова грозно бебе. И наистина, щом проговорило детето, думите му били тъй смислени, действията му тъй разумни, че то очаровало всички.

Забравих да кажа, че то се родило с малък кичур коса на главата и затова го нарекли Рике с Перчема — Рике било името му.

След седем-осем години царицата на едно съседно царство родила две момичета. Момиченцето, което се родило първо, било от зората по-красиво. Царицата се радвала толкова много, че околните се страхували да не би тази извънредно голяма радост да ѝ докара някое нещастие.

Същата фея, която присъствала на раждането на малкия Рике с Перчема, била там и за да понамали радостта на царицата, ѝ казала, че малката принцеса ще бъде без разум и ще бъде колкото хубава, толкова и глупава. Това сломило царицата, но малко по-късно скръбта ѝ се увеличила още повече, понеже второто момиче, което родила, било извънредно грозно.

— Не скърбете толкова, госпожо — ѝ казала феята, — дъщеря ви ще бъде възнаградена: тя ще бъде така умна, та почти няма да се забелязва, че не е красива.

— Дано тъй да бъде! — отговорила царицата. — Но няма ли някаква възможност да дадете малко ум на по-голямата, която е толкова красива!

— Що се отнася до ума ѝ — казала феята, — нищо не мога да направя, но за красотата ѝ — мога всичко; и понеже искам да ви

доставя удоволствие, ще я орисам да може да направи хубав онзи, когото хареса.

Колкото растели двете принцеси, толкова растели и дарбите им и навсякъде се говорело само за красотата на по-голямата и за ума на по-малката. Но с възрастта и недостатъците им също се увеличавали. По-малката видимо погрознявала, а по-голямата от ден на ден изглупявала и като я запитвали нещо, тя или не отговаряла, или казвала някоя глупост. При това била толкова несръчна, че не можела да нареди няколко порцеланови украшения над камината, без да счупи някое от тях, нито да изпие чаша вода, без да разлее половината по дрехите си.

При все че хубостта е голямо преимущество за едно младо момиче, по-малката имала почти винаги по-голям успех в обществото. Отначало хората отивали при по-хубавата, за да я видят и се полюбуват на красотата ѝ, но скоро се връщали при по-умната, за да чуят как хубаво разказва, и се чудели, че след по-малко от четвърт час край по-голямата не оставал никой, а всички се събирали около по-малката.

По-голямата, макар и много глупава, забелязвала това и била готова без съжаление да даде всичката си хубост, за да има поне половината от ума на сестра си. Царицата, колкото и въздържана да била, не можела да се сдържа винаги и много пъти я укорявала за глупостта ѝ, а при тези укори на нещастната принцеса ѝ се струвало, че ще умре от мъка.

Един ден, когато се била усамотила в гората, за да оплаче нещастиято си, тя видяла да се приближава към нея някакъв нисък мъж, много грозен и много неприятен, но разкошно облечен. Това бил младият принц Рике с Перчема, влюбен в принцесата от портретите ѝ, пръснати по цял свят. Той напуснал бащиното си царство, за да може да я види и да ѝ говори. Много доволен, че я среща съвсем сама, той се приближил до нея с най-голяма почит и уважение.

Когато ѝ казал обикновените любезности при запознаване, той забелязал, че тя е много тъжна, и добавил:

— Госпожице, не мога да разбера как една толкова хубава девойка като вас може да бъде толкова тъжна, колкото сте вие. Аз мога да се похваля, че съм виждал безброй красавици, но признавам, че никога не съм виждал девойка, чиято красота може да се сравни с вашата.

— Вие сте много любезен, господине — му отвърнала принцесата, без да каже и дума повече.

— Красотата — отговорил Рике с Перчема — е толкова голямо преимущество, че е по-важна от всичко друго, и когато човек я притежава, не виждам за какво може да скърби.

— Бих предпочела — казала принцесата — да бъда грозна като вас, но умна, отколкото да имам красота като моята, а да съм толкова глупава, колкото съм.

— Госпожице, няма по-голямо доказателство, че човек е умен, от това, да мисли, че не е. Колкото човек има повече ум, естествено е да смята, че толкова повече му липсва.

— Не зная — казала принцесата, — знам само, че съм много глупава и за това ми е така мъчно, та мъката чак ме съсипва.

— Госпожице, ако само това ви тревожи, аз мога лесно да ви помогна.

— Какво ще направите? — попитала принцесата.

— Госпожице — отвърнал Рике с Перчема, — аз притежавам способността да направя толкова умен, колкото може да бъде умен един човек, оногова, когото обикна; и тъй като вие сте тази, която обичам, госпожице, от вас зависи да получите толкова ум, колкото човек може да има, стига само да пожелаете да се омъжите за мен.

Принцесата съвсем се слисала и не отговорила нищо.

— Аз виждам — подел Рике с Перчема, — че това предложение ви затруднява, и не се учудвам, но ви давам цяла година време, за да размислите.

Принцесата имала толкова малко ум, а желанието ѝ да има повече било така голямо, та сметнала, че краят на тази година никога няма да дойде, и приела направеното ѝ предложение. Едва що обещала на Рике с Перчема да се омъжи за него точно след една година, и се почувствувала съвсем различна отпреди. Можела с невероятна лекота да изрази всичко, каквото пожелаете и да го изрази веднага по деликатен, лесен и естествен начин. Започнала с Рике с Перчема изведнъж любезен и смислен разговор, при който се показала толкова умна, та Рике помислил, че и дал повече ум, отколкото бил запазил за себе си.

Когато принцесата се върнала в двореца, придворните не знаели какво да мислят за тази тъй внезапна и необикновена промяна. Докато преди тя били чували да бърби само глупости, сега я слушали да

говори много смислени и извънредно духовити неща. Трудно е човек да си представи радостта на всички в двореца. Само по-малката принцеса не споделяла тази радост. Като нямала вече предимството да бъде по-умна от по-голямата си сестра, тя изглеждала пред нея като някаква грозна маймуна.

Царят започнал да се ръководи от мнението на по-голямата си дъщеря, дори понякога правел съветите си в нейните покои. Слухът за тази промяна се разнесъл бързо. Всички млади принцове от съседни царства започнали да се стараят да ѝ харесат и почти всички искали да се оженят за нея, но тя никого не намирала за достатъчно умен и ги изслушвала само, без да се обвързва с някого от тях.

Веднаж обаче дошъл един толкова могъщ, богат, умен и красив принц, че тя не могла да остане равнодушна към него. Баща ѝ забелязал това и ѝ казал, че предоставя на нея сама да си избере съпруг, но трябвало само да каже кого иска.

Понеже колкото човек е по-умен, толкова по-трудно взема окончателно решение, тя само поблагодарила на баща си и поискала да ѝ даде време да помисли за това.

За да се разходи и по-спокойно да обмисли какво да прави, тя случайно отишла в същата гора, където срещнала Рике с Перчема.

Като вървяла дълбоко замислена, дочула глух шум под краката си, сякаш много хора ходели нагоре-надолу и работели нещо. Ослушала се по-внимателно и доловила някой да казва: „Донеси ми тенджерата!“, друг — „Донеси ми котела“, трети — „Сложи дърва на огъня!“

В това време земята се разтворила и тя видяла под краката си нещо като голяма кухня, пълна с готвачи, помощник-готвачи и разни други прислужници, заети с приготвянето на разкошно угощение. Двайсет-трийсет пекари излезли оттам и се разположили на една полянка в гората около много дълга маса и всички със затъкнат щир над ухото и шишчета в ръка, започнали в такт да набучват сланина в месото под звуците на някаква приятна песенчица.

Принцесата, учудена от тази гледка, ги запитала за кого работят.

— Госпожице — отговорил най-важният от групата, — ние работим за принца Рике с Перчема, чиято сватба ще бъде утре.

Принцесата се изненадала, но изведнъж си спомнила, че точно преди една година, на този ден, обещала да се омъжи за принца Рике с

Перчема. Сторило ѝ се, че пада от небето. Тя не помнела това, защото когато обещала, била още глупава, а след като получила ума, който принцът ѝ дал, забравила всичките си глупости.

Тя продължила разходката си, но не била направила и трийсетина крачки, когато Рике с Перчема ѝ се представил: любезен, разкошно облечен като принц, който отива да се жени.

— Госпожице — казал той, — вие виждате, че аз изпълнявам точно обещанието си и никак не се съмнявам, че вие сте дошла тук, за да изпълните вашето и като ми дадете ръката си, да ме направите най-щастливия човек на земята.

— Ще ви призная откровено — отговорила принцесата, — че аз още не съм взела решение и мисля, че никога няма да мога да взема решение, каквото вие желаете.

— Госпожице, вие ме учудвате — ѝ казал Рике с Перчема.

— Вярвам — казала принцесата, — и ако имах работа с някой дебелак, с човек без разум, сигурно щях да бъда много затруднена. „Думата на една принцеса е закон — щеше да ми каже той — и вие трябва да се омъжите за мен, понеже сте ми обещала“, но тъй като аз говоря с издигнат човек, с човек извънредно умен, убедена съм, че вие ще ме разберете. Знаете, че когато бях глупава, пак не можах да се реша да се омъжа за вас, а как искате сега, когато имам разума, който ми дадохте и който ме прави още по-придирчива към хората, да взема решението, което не можах да взема тогава? Ако вие сериозно мислехте да се ожените за мен, направихте голяма грешка, като ме избавихте от глупостта ми и ме накарахте да виждам по-ясно нещата.

— Ако един глупав човек — отвърнал Рике с Перчема — е бил добре приет, както току-що казахте, за да се укорите, че не сте устояла на думата си, защо искате, госпожице, аз да се откажа от това, от което зависи щастието на моя живот? Разумно ли е хората, които имат ум, да бъдат в по-лошо положение от тези, които нямат? Можете ли да твърдите това вие, която сте толкова умна и която толкова желаете да бъдете умна? Но ако обичате, да се върнем към същността на въпроса. Освен грозотата ми, има ли нещо в мен, което да не ви харесва? Не сте ли доволна от моя род, от ума ми, от обноските ми?

— Съвсем не — отговорила принцесата, — аз харесвам у вас всичко, което ми изброихте.

— Ако това е така — отвърнал Рике с Перчема, — аз ще бъда щастлив, понеже вие можете да ме направите най-приятния мъж.

— Как може да стане това? — попитала принцесата.

— Това ще стане — отвърнал Рике с Перчема, — ако вие ме обикнете достатъчно, за да пожелаете то да стане, и най-после, госпожице, за да не се съмнявате в това, знайте, че същата фея, която в деня на моето раждане ме е орисала да мога да направя умна девойката, която ще харесам, тя е орисала вас да можете да направите красив онзи, когото ще обикнете и на когото ще пожелаете да направите тази добрина.

— Щом е така — казала принцесата, — аз желая от все сърце вие да станете най-красивият и най-приятният принц на света и ви подарявам толкова красота, колкото аз имам.

Едва принцесата произнесла тези думи, и Рике с Перчема ѝ се сторил най-хубавият, най-стройният и най-приятният мъж на света, какъвто била виждала дотогава.

Някои твърдят, че съвсем не чародействата на феята, а единствено любовта е направила промяната. Те казват, че принцесата, като размислила за постоянството на Рике, за въздържаността му и за всичките добри качества на душата и на ума му, престанала да вижда уродливостта на тялото му и грозотата на лицето му. Не виждала вече гърбицата му, а ѝ се струвало, че се е попривел малко. Вместо да вижда, както дотогава, че ужасно куца, започнало да ѝ се струва, че върви съвсем леко извит на една страна, и почнал да ѝ се харесва. Казват, че очите му, които били кривогледи, сега ѝ се стрували по-бляскави и най-после, в големия му червен нос, според нея, имало нещо войнствено и героично.

Както и да е, принцесата обещала да се омъжи за Рике, ако той получи съгласието на царя, нейния баща. Царят, като узнал, че дъщеря му уважава много Рике с Перчема, когото познавал като извънредно духовит и умен принц, го приел на драго сърце за свой зет.

Още на другия ден направили сватбата, тъй както Рике с Перчема бил предвидил и според заповедите, които бил дал доста време преди това.

СИНЯТА БРАДА

Живял едно време един мъж, който имал красиви къщи в града и имения на село, пълни със съдове и прибори за хранене от злато и сребро, с мебели, украсени с изящна дърворезба и тапицирани с бродирана дамаска, и се возел в позлатени карети. За нещастие обаче брадата му била синя и не само го загрозявала, но и придавала толкова зловещо изражение на лицето му, че всички се плашели от него. Нямало нито една жена или девойка, която да не побегне само при появата му.

Една от неговите съседки била прочута знатна дама. Тя имала две чудно красиви дъщери. Мъжът, когото всички наричали Синята брада, поискал да му даде за жена едната от тях, като ѝ предоставил свободата сама да избере коя. Нито едно от момичетата не искало да се омъжи за него. В разговорите си двете сестри непрестанно си го прехвърляли една на друга и никоя не се решавала да стане съпруга на мъж със синя брада. А имало и още нещо: и двете се страхували. На всички било известно, че той вече много пъти се бил женил, но никой не знаел какво се е случило с жените му.

За да се опознаят по-добре, Синята брада завел двете момичета и майка им, както и няколко от най-близките им приятелки, в едно от селските си имения. Останали там цели осем дни. Веселбите им никога не стихвали: през деня гостите и домакинът се разхождали, ходели на лов в гората или ловели риба на реката, а вечер ги очаквали веселби, угощения и танци. Почти не лягали да спят, защото прекарвали нощите в измисляне на всякакви хитрини и не преставали да си правят лукави шеги едни с други. Всичко вървяло толкова добре, че към края на гостуването малката дъщеря почти не забелязвала, че господарят на имението има синя брада, и започнала да гледа на него като на порядъчен благородник и достоен човек. Така че, щом се завърнали в града, вдигнали сватба.

След месец Синята брада съобщил на жена си, че трябвало да обиколи страната по някаква много важна работа и че пътуването щяло

да трае най-малко шест седмици. Помолил я в негово отсъствие да не тъжи, а да се забавлява и да се развлича, да кани в дома им приятелките си или пък ако предпочита, да ги води на село и навсякъде да ги посреща гостоприемно и да ги угощава богато.

— Ето — казал и той, — давам ви ключовете от двете големи помещения, където се пазят мебелите ми, от шкафовете, където са съдовете и приборите от злато и сребро, които вадим само на празник, от сандъците, където е всичкото ми злато и сребро, от ковчежетата, където са скъпоценните ми камъни. Давам ви и ключовете от покоите ми. А този мъничък ключ отваря стаята, която се намира в приземието, в дъното на дългия коридор. Отваряйте всички шкафове, сандъци и ковчезета, ходете навсякъде, където пожелаете, но не и там. Забранявам ви, и то най-строго. Предупреждавам ви, че ако престъпите желанието ми и влезете в онази стая, гневът ми ще бъде страшен и можете да очаквате най-лошото.

Младата съпруга обещала да изпълни нарежданията на Синята брада. Той я целунал, качил се в каретата и тръгнал на път. Щом получили покана да ѝ гостуват, съседките и приятелките ѝ веднага пристигнали. Те отдавна изгаряли от нетърпение и любопитство да видят с очите си богатствата на дома, но не смеели да си покажат носа в присъствието на съпруга ѝ, защото синята му брада ги плашела и отблъсквала. Хукнали те да разглеждат стаите и покоите на домакиня, да отворят гардеробите, в които имало една от друга по-красиви дрехи и изящни предмети. После разгледали мебелите и се захласнали по красотата на гоблените, леглата, столовете, писалищата, мраморните масички, масите за хранене, огледалата, в които човек можел да се огледа от глава до пети. Някои огледала били обрамчени със стъкло, други били обковани по краищата със сребро, а рамките на трети били позлатени. Никога не били виждали по-красиви и по-великолепни. Завиждали на къмета на приятелката си и с приказките си преувеличавали щастието ѝ. Домакинята обаче не била весела и не се забавлявала с тях, понеже я измъчвало желание да отвори стаята в приземието. Толкова бързала да научи какво се крие там, че дори за миг не ѝ дошло на ум, че е невъзпитано да остави гостенките си сами, а тичешком се спуснала в приземието по една тайна стълбичка. Толкова бързала, че на два-три пъти щяла да падне и да си счупи врата. Като застанала пред вратата на стаичката, си спомнила заканата на

съпруга си и се поколебала за миг. Разбирала, че може да ѝ се случи нещастие, затова че не го е послушала, но изкушението било голямо и не успяла да се пребори с него. Взела мъничкия ключ и с треперещи ръце отворила вратичката. Най-напред не видяла нищо, понеже прозорците и капациите били затворени. Но после очите ѝ свикнали с тъмнината и тя забелязала, че целият под е покрит със засъхнала кръв, а сред кръвта съзряла покрай стените телата на много жени. Това били предишните съпруги на Синята брада, които той бил заклал една след друга. Младата жена се разтреперила от ужас и за миг ѝ се сторило, че ще умре. В уплахата си изпуснала ключа, който била извадила от ключалката, преди да влезе в стаята.

Щом дошла малко на себе си, го вдигнала от земята и отново заключила вратата. После се качила в спалнята, за да си възвърне силите, но не успяла, защото била силно развълнувана. Забелязала, че ключът е изцапан с кръв. Няколко пъти се опитала да го изчисти, само че петната не се махали. Напразно го мила, търкала го дори с пясък, но кръвта не избледнявала, понеже ключът бил вълшебен и било невъзможно да се почисти. Щом измиела кръвта от едната му страна, тя веднага се появявала от другата.

Синята брада се завърнал още същата вечер. Казал, че по пътя получил писмо, от което научил, че работата, заради която заминал, се била решила изцяло в негова полза. Съпругата му направила всичко възможно, за да му покаже колко е доволна от бързото му завръщане. На другия ден Синята брада ѝ поискал ключовете и тя му ги дала, по ръката ѝ така силно треперела, че той начаса разбрал какво се е случило.

— Защо ключът от стаичката на приземния етаж не е заедно с останалите? — попитал я той.

— Защото го оставих горе на масата в спалнята ми — отговорила нещастницата.

— Побързайте да ми го дадете — настоял той.

Тя отишла за ключа и се забавила много, но го донесла. Синята брада го разгледал и я попитал:

— Защо по ключа има кръв?

— Не зная — отговорила бедната жена, а лицето ѝ било по-бледо от лицето на мъртвец.

— Вие не знаете, но аз зная — заявил Синята брада. — Поискали сте да влезете в онази стая! Е, добре, госпожо, ще влезете и ще заемете мястото си сред дамите, които сте видели там.

Тогавя тя паднала на колене и заплакала. Замолила го да ѝ прости, като непрекъснато му повтаряла, че се разкайва искрено за непослушанието си. Била толкова красива, тъжна и смирена, че можела да размекне и камък, но Синята брада не се трогнал, защото сърцето му било по-твърдо.

— Трябва да умрете, госпожо — отсякъл той, — и то веднага.

— Щом като трябва да умра, то дайте ми малко време да се помоля на Бог — умолявала го тя, а очите ѝ плувнали в сълзи.

— Давам ви четвърт час, но нито минута повече — казал Синята брада.

Щом останала сама, младата жена повикала сестра си и ѝ казала:

— Сестричке Ан (така се казвала по-голямата сестра), качи се, моля те, горе, на върха на кулата, и виж дали не идват братята ни. Те обещаха да ми дойдат на гости днес. Ако ги забележиш, дай им знак да побързат.

Сестра ѝ Ан се качила на върха на кулата, а бедната жена от време на време я питала:

— Сестричке Ан, виждаш ли някого на пътя?

А Ан ѝ отговаряла:

— Виждам само слънцето, което грее, и тревата, която зеленее.

През това време Синята брада стискал в ръката си нож и крещял високо на жена си:

— Слез долу или аз ще се кача при теб.

— Още миг, умолявам ви — отговаряла му тя, а тихичко отново питала сестра си: — Сестричке Ан, нима не виждаш никого по пътя?

— Виждам само слънцето, което грее, и тревата, която зеленее — повтаряла Ан.

А Синята брада отново закрещял:

— Слез бързо долу или аз ще се кача при теб!

— Слизам — отвърнала жена му и пак се обърнала към сестра си: — Сестричке Ан, и сега ли не виждаш никого по пътя?

— Виждам — отговорила този път Ан, — голям облак прах на пътя.

— Братята ни ли идват? — попитала сестра ѝ.

— Уви, не, скъпа сестро, това е само стадо овце.

— Няма ли да слезеш най-последно? — извикал напълно обезумял Синята брада.

— Още минутка — помолила го жена му и се обърнала отново към сестра си, като се смеела нервно: — Сестричке, мила Ан, нима не виждаш никого на пътя?

— Виждам — отвърнала този път сестра ѝ — двама конници, които идат насам, но все още са далече. Слава на Бога! — провикнала се тя след миг. — Това са братята ни. Ще им направя знак да побързат.

А през това време Синята брада закрепял така силно, че цялата къща се разтресла. Клетата жена слязла при него и отново паднала на колене в краката му. Косите ѝ били разчорлени, а тя плачела безутешно и треперела от страх.

— Няма нито смисъл, нито полза да плачете — отсякъл Синята брада. — Трябва да умрете.

И като изрекъл тези думи, я хванал с едната ръка за косите, а с другата вдигнал ножа във въздуха и се приготвил да ѝ пререже гърлото. Нещастната му съпруга се обърнала към него и като го погледнала с очи, в които вече нямало живот, го помолила да ѝ даде още една минута.

— Не, не — изкрещял Синята брада. — Пригответи се за среща с Бога.

После отново замахнал с ножа, но в това време някой заблъскал по вратата така силно, че той спрял и рязко се обърнал да види какво става. Вратата се отворила и в къщата нахлули двама конници с извадени шпаги. Те се втурнали към Синята брада. Злосторникът веднага познал братята на жена си — единият бил драгун, а другият — мускетар. Побягнал, за да се спаси, но двамата братя го последвали и го настигнали още преди да стигне до каменното стълбище. Пронизали го с шпагите си и го убили на място.

Клетата им сестра била примряла от ужас и нямала сили да стане и да ги прегърне.

Оказало се, че Синята брада нямал други наследници, и съпругата му станала господарка на всичките му богатства. Част от тях тя дала зестра на сестра си Ан и тя се омъжила за благородник, който от дълго време бил влюбен в нея, с друга част купила капитански чиновне на двамата си братя. Малко от наследството оставила за себе си

и се омъжила за един честен и достоен благородник и той ѝ помогнал да забрави ужасните дни, които била прекарала със Синята брада.

СПЯЩАТА ХУБАВИЦА

Имало едно време един цар и една царица. Те си нямали деца, а така им се искало да си имат и толкова им било мъчно, че с думи не може да се изкаже. Ходили на поклонение в много страни, правили обети и дарения, но все напразно. Най-после царицата родила момиченце.

Направили хубаво кръщение. За кръстници на малката принцеса поканили седем от вълшебниците, които успели да намерят в страната. Така че всяка от тях, като даряла детето, както бил обичаят на вълшебниците по онова време, принцесата щяла да има всички дарби, които човек би могъл да си представи.

След тържественото кръщение се върнали в царския дворец. Там дали голямо угощение на вълшебниците. Пред всяка от тях сложили великолепен прибор от тежко злато. В ковчежето имало лъжица, вилица и нож от чисто злато, украсени с диаманти и рубини.

Тъкмо сядали на масата, влязла една стара вълшебница, нея не били поканили. Мислели я за умряла или омагьосана, гащато повече от петдесет години не била излизала от кулата си.

Царят заповядал да ѝ донесат прибор, но не могли да ѝ дадат ковчеже от тежко злато, както на другите, тъй като били направени само седем — за седемте вълшебници.

Старата вълшебница помислила, че я пренебрегват, и сърдито измърморила някакви заплахи.

Една от младите вълшебници седяла близо до нея и я чула. Тя предположила, че старата може да отреди лош дар за малката принцеса, затова, щом станали от масата, побързала да се скрие зад завесата. Искала да говори последна и да поправи, доколкото може, злото, което старата би сторила.

Когато вълшебниците почнали да даряват принцесата, най-младата я благословила да бъде най-хубавата на света; следващата — да има благородна душа; третата — да прави всичко с удивителна прелест; четвъртата — да танцува чудно хубаво; петата — да пее като

славей; шестата — да свири на различни инструменти с най-голямо съвършенство.

Като дошъл редът на старата вълшебница, главата ѝ затреперила — повече от яд, отколкото от старост — и тя казала:

— Да се убодете принцесата с вретено и да умре!

Като чули ужасното проклятие, всички изтръпнали и заплакали.

Тогава младата вълшебница излязла иззад завесата и казала високо:

— Успокойте се, царю и царице! Вашата дъщеря няма да умре. Аз не мога да отменя напълно онова, което старата вълшебница отреди. Принцесата наистина ще си убодете ръката с вретено, но от това няма да умре, а само ще заспи дълбок стогодишен сън. Изтекат ли стоте години, ще дойде един царски син и ще я събуди.

За да избегне нещастieto, предсказано от старата вълшебница, царят издал закон, който гласял, че ще бъдат наказани със смърт всички жени, които предат с вретено или имат вретено в къщи.

Минали петнадесет години. В началото на шестнадесетата царят и царицата отишли на почивка в един от замъците си. Младата принцеса се забавлявала чудесно. Веднъж, като тичала из замъка и влизала от стая в стая, неусетно се изкачила на най-високата кула. Там, в малка таванска стаичка, една бабичка предяла с хурка. Тази женица живеела сама и не била чула забраната на царя да се преде с вретено.

— Какво правиш, бабичко? — попитала принцесата.

— Преда, хубавице моя — отговорила бабата, която не я познавала.

— Ах, колко е забавно! — извикала принцесата. — Как се преде? Дай ми да видя дали мога и аз тъй хубаво да преда.

Принцесата, каквато била припряна и непредпазлива, пък и така били предопределили вълшебниците, щом взела вретеното, убола си ръката и припаднала.

Бабичката съвсем се объркала и започнала да вика за помощ. Притекли се хора. Поръсили лицето на принцесата с вода, разхлабили дрехите ѝ, разтрили ѝ ръцете, разтъркали слепите ѝ очи с благоуханна вода, но не могли да я свестят.

Като чул шума, царят се качил горе. Той си спомнил за предсказанието на вълшебниците и разбрал, че предреченото се е

сбъднало. Наредил да сложат принцесата в една от най-хубавите зали на замъка върху легло, извезано със злато и сребро.

Макар и припаднала, тя била прекрасна: лицето ѝ не било изгубило свежия си цвят, бузите ѝ били алени, устните — като корал. Само очите ѝ били затворени, но се усещало лекото ѝ дишане и по това се познавало, че не е умряла.

Царят заповядал да я оставят да спи спокойно, докато дойде часът на събуждането ѝ.

Когато се случило нещастieto, добрата вълшебница, която спасила живота на принцесата, като я орисала да спи стогодишен сън, била в царството Матакен, на хиляди километри от замъка. Но за станалото веднага била уведомена от едно джудже. То имало бързоходни ботуши, с които човек на един разкрач изминавал стотици километри. Вълшебницата тръгнала веднага и след час я видели да пристига в огнена колесница, теглена от змейове. Царят отишъл да ѝ подаде ръка, когато слизала от колесницата.

Тя одобрила всичко, което били направили. И тъй като била много предвидлива, сетила се, че когато принцесата се събуди, ще ѝ бъде много тежко съвсем сама в този голям замък, затова направила следното:

Тя докоснала със своята магическа пръчка всички, които били в замъка, освен царя и царицата; възпитатели, придворни дами, прислужници, благородници, офицери, домоуправители, готвачи, ратаи, пазачи, вратари, пажове, лакеи; докоснала също всичките коне в конюшните, конярите, големите домашни кучета и малкото Пуфи, кученцето на принцесата, което било до нея на леглото.

Щом ги докоснала, всички заспали, за да се събудят едновременно с господарката си, готови да ѝ служат. Заспали на огъня шишовете, набучени от край до край с яребици и фазани, заспал и огънят. Всичко станало за миг — вълшебниците бързо вършат чудесата си.

Тогава царят и царицата целунали милото си дете, без да го събудят, излезли навън и издали заповед никой да не се приближава до замъка.

Тази забрана не била необходима, защото около парка за четвърт час израснали толкова много големи и малки дървета, къпини и тръни, преплетени едни в други, че нито звяр, нито човек можел да мине през

тях. Гората била така висока и гъста, че само много отдалеч се виждали върховете на кулите.

Вълшебницата и тук проявила съобразителност — докато принцесата спи, при нея да не могат да влизат любопитни.

След сто години синът на царя, който царувал в това царство и не бил от рода на заспалата принцеса, отишъл на лов по тези места и попитал какви са онези кули, които се виждат над голямата гъста гора. Всеки му разказал онова, което бил чувал. Едни разправяли, че замъкът бил много стар и там се събирали духове; други — че е нощно сборище на всички магьосници от околността. Най-разпространена била мълвата, че в замъка живеел човекоядец, който отнасял там всички деца, които успявал да хване, за да ги изяде на спокойствие. Но никой не можел да го проследи, защото само той знаел как да си пробива път през гората.

Принцът се чудел кое да вярва, когато един стар селянин го заговорил и му казал:

— Принце, преди повече от петдесет години чувах от баща си, че в замъка спяла най-хубавата принцеса на света. Тя щяла да спи сто години. Тогава чак царският син, за когото била предопределена, щял да я събуди.

При тези думи младият принц почувствувал, че пламва, и без колебание решил, че нему се пада да сложи край на това хубаво приключение. Подтикнат от любов и жажда за слава, решил да види веднага какво има в замъка. Едва стигнал до гората, и всички големи дървета, къпини и тръни сами се разгърнали, за да му сторят път. Той тръгнал по широка алея, в дъното на която се виждал замъкът. Принцът малко се учудил, че никой от хората му не го следвал, но като се обърнал видял, че щом минел, дърветата се събирали отново и затваряли пътя зад него. Той не се изплашил, а продължил нататък, защото всеки млад и влюбен човек е смел.

Принцът влязъл в голямо преддверие, дето всичко навявало смразяващ страх.

Ужасна тишина царяла в целия замък. Навсякъде имало проснати тела на хора и животни, които изглеждали мъртви. Но принцът разбрал по пъпчивите носове и зачервени лица на вратарите, че те са само заспали. И чашите им, в които имало още по няколко капки вино, показвали ясно, че са заспали, както са пили.

Той минал през големия двор с мраморна настилка, изкачил се по една стълба, влязъл в залата на стражите, които стояли наредени в две редици с пушка на рамо и хъркали с все сила. Минал през много стаи, пълни с благородници и дами. Всички спели: едни прави, други седнали. Най-сетне влязъл в стая, цялата позлатена, и там пред очите му се открила невиждана гледка: върху легло с повдигнати завеси лежала петнадесет-шестнадесетгодишна принцеса, красива като зората. Той се приближил и изпълнен с трепет и възхищение, коленичил пред нея. И тъй като краят на магията бил дошъл, принцесата се събудила, погледнала го нежно и му казала:

— Вие ли сте, принце мой? Много дълго време ме оставихте да чакам.

Заедно с принцесата се събудил и целият двор и всеки се заловил за работата си. Не след дълго придворната дама съобщила, че трапезата е сложена.

Принцът помогнал на принцесата да стане. Тя била облечена с извънредно разкошна рокля, която, макар и старинна, не намалявала красотата ѝ.

Влезли в залата с огледалата. И докато вечеряли, обслужвани от прислужницата на принцесата, цигулките и флейтите свирели прекрасни стари мелодии.

Веднага след вечерята свещеникът венчал принца с хубавата принцеса в параклиса на замъка и младите съпрузи живели дълго в щастие и разбирателство.

ВЪЛШЕБНИЦИ

Живяла някога една вдовица. Тя имала две дъщери. По-голямата така приличала на майка си по нрав и в лицето, че който я видел, като че ли виждал майка ѝ. И двете били толкова неприятни, горделиви, че никой не можел да живее с тях.

По-малката била добра и скромна като баща си, при това и невиждана красавица. Понеже човек винаги обича този, с когото си прилича, майката безумно обичала по-голямата си дъщеря, а ужасно мразела по-малката. Нещастното момиче трябвало да яде в кухнята и непрекъснато да работи. Между другата домакинска работа, която вършело, трябвало по два пъти на ден да ходи с една голяма стомна за вода, и то много надалеч.

Един ден, като било на извора, дошла при него една бедна жена и го помолила да ѝ даде да пийне водица.

— На драго сърце, майчице — казало хубавото момиче и веднага изляло стомната си, наляло вода от най-хубавото място на извора, подало ѝ я, като постоянно придържало съда, за да може жената да пие по-лесно.

След като утолила жаждата си, добрата жена му казала:

— Ти си толкова хубава, добра и вежлива, че ми се иска да те възнаградя. Нека при всяка дума, която изречеш, от устата ти да пада цвете или скъпоценен камък.

Жената била вълшебница, преобразила се на бедна селянка, за да види докъде ще стигне добротата на девойката.

Когато момичето се върнало в къщи, майка му се скарала, че си идва много късно от извора.

— Прощавай, майко, че толкова се забавих — отговорило клетото момиче и като казало тези думи, от устата му паднали две рози, два бисера и два големи диаманта.

— Какво виждам? — извикала майката смаяна. — Като че ли от устата ѝ падат бисери и диаманти! Какво значи това, дъще? — Тя за първи път я нарекла „дъще“.

Горкото дете ѝ разказало чистосърдечно всичко, което му се случило, а през това време от устата му нападали безброй диаманти.

— Щом е тъй — казала майката, — тогава да изпратя там и моята дъщеря. Ела, Фаншон, и виж какво пада от устата на сестра ти, когато говори. Нима не ти се иска да имаш и ти такава дарба? Ще трябва само да отидеш да налееш вода от извора и щом някоя бедна жена ти поиска да пие, най-учтиво да ѝ подадеш стомната.

— Притрябвало ми е да ходя по изворите! — отвърнало грубо момичето.

— Аз настоявам да отидеш, и то веднага! — извикала майка ѝ.

Фаншон взела най-хубавия сребърен съд, който имали в къщи, и отишла, но през всичкото време все мърморела. Едва стигнала до извора, и откъм гората се задала великолепно облечена жена. Това била същата вълшебница, която се явила на сестра ѝ, но този път взела образа и дрехите на принцеса, за да види докъде ще стигне неучтивостта на това момиче. Тя се приближила и ѝ поискала вода.

— Да не съм дошла тук да те поя! — ѝ отвърнала грубата горделивка. — Донесох сребърен съд нарочно за принцесата, нали? Като искаш вода, пий от извора.

— Ти не си много учтива — подела вълшебницата, без да се гневи. Добре, щом си толкова неслужлива, нека при всяка дума, която изречеш, от устата ти да пада змия или жаба.

Щом майката зърнала отдалеч дъщеря си, се провикнала:

— Е, какво стана, дъще?

— Какво искаш да стане, мамо? — отговорила грубиянката и от устата ѝ паднали две пепелянки и две жаби.

— Боже мой! — викнала майката. — Какво виждам? Сестра ти е виновна за това нещастие, но тя скъпо ще ми заплати! — и веднага се спуснала да я бие. Горкото момиче избягало и се скрило в близката гора.

Царският син, който се връщал от лов, срещнал девойката и като я видял толкова красива, попитал я какво прави съвсем сама в гората и защо плаче.

— О, господине! Майка ми ме изгони от къщи! — проплакала тя.

Принцът, като видял, че от устата ѝ паднали пет-шест бисера и толкова диаманти, я помолил да му каже откъде има тази дарба. Момичето му разказало всичко.

Царският син се влюбил в нея и като пресметнал, че такава дарба струва повече от всичко, което друга девойка може да му донесе като зестра, завел я в двореца и се оженил за нея.

А сестра ѝ станала толкова омразна, че дори собствената ѝ майка не могла повече да я търпи и я изгонила от къщи.

Издание:

Шарл Перо. Приказки

Редактор: Надя Трендафилова

Художник: Петър Чуклев

Художествен редактор: Михаил Руев

Технически редактор: Гинка Григорова

Коректор: Елена Иванова

Издателство „Народна младеж“, София, 1976

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.